

Päijänne Biosfääriksi -työpaja 3: Luonnonvarojen käytön kestävyys

Aika: 10.2.2022 klo 15.00–18.00

Paikka: Kokonaan virtuaalisesti Zoom-yhteydellä

Työpaja on osa meneillään olevaa valmistelutyötä, jossa Päijänteen alueelle laaditaan hakemus Unescon biosfäärialueiden verkostoon liittymiseksi. Hakemusvalmistelusta ja työpajan toteutuksesta vastaa Päijänne Biosfääriksi-hanke, jota koordinoi Jyväskylän yliopiston resurssiviisausyhteisö JYU.Wisdom. Tilaisuus on avoin kaikille luonnonvara-alan toimijoille sekä muille aiheesta kiinnostuneille.

Lisätietoa aiheesta löydät osoitteesta <https://paijannebiosphere.fi/>

Tilaisuuden ohjelma:

Klo 15.00: Tilaisuuden avaus. *Päijänteen biosfäärialueen hakemusvalmistelu*, projektipäällikkö Mika Määttä, Päijänne Biosfääriksi -hanke/JYU.Wisdom

Klo 15.15: *Ympäristöyhteistyö. Esimerkkinä Pohjois-Karjalan biosfäärialue*. Luonnonvarahallinnan professori Irmeli Mustalahti, Itä-Suomen yliopisto

Klo 15.30: *Bio- ja kiertotalouden kehitysnäkymät Päijänteen alueella*. Kehittämispäällikkö Outi Pakarinen, Keski-Suomen liitto

Klo 15.45: Kommenttipuheenvuorot: Helena Reiman, aluejohtaja, Suomen Metsäkeskus ja projektitutkija Irene Kuhmonen, Jyväskylän yliopisto

Klo 16.15: Pienryhmätyöskentelyä ja keskustelua

Klo 18.00: Tilaisuuden päättäminen

Ilmoittauduthan tilaisuuteen ennakkoon 3.2.2022 mennessä [tästä linkistä](#).

Ilmoittautuminen on pakollista tilaisuuden järjestelyjen vuoksi. Etäyhteykslinkki lähetetään vain ilmoittautuneille.

Lisätietoja tilaisuudesta: projektipäällikkö Mika Määttä, [mika.p.maatta\(at\)jyu.fi](mailto:mika.p.maatta@jyu.fi)
Tilaisuuden fasilitoi Akordi.

Kooste, työpaja 3: Luonnonvarojen kestävä käyttö

Ajankohta 10.2. klo 15-18

Osallistujamäärä: Alustuksia seurasi 45 henkilöä ja työpajatyöskentelyyn osallistui 34 henkilöä.

Työpajaosion fasilitoijana toimi Akordi/Jonna Kangasoja ja Juha-Pekka Turunen.

Tilaisuuden tavoitteet ja pääviestit hakemusvalmisteluun (lähde: Akordi)

Päijänne Biosfääriksi -hankkeen luonnonvara-aiheinen työpaja kokosi toimijoita pohtimaan vihreän ja sinisen biotalouden, kiertotalouden, alkutuotannon ja maanomistuksen, sekä toimijaverkostojen vahvistamisen teemoja Päijänteen alueella. Työpajan tavoitteena oli jakaa tietoa Päijänne Biosfääriksi hakemusprosessista, saada osallistujilta ideoita ja evästystä hakemuksen valmisteluun, sekä mahdollistaa huolenaiheiden esilletuloa. Luottamusta prosessiin ja hankkeeseen pyrittiin vahvistamaan rakentamalla toimivampaa vuoropuhelua ja turvaamalla moniäänisen keskustelun tila.

Hankkeen mahdollisista hyödyistä ja haitoista sekä muista vaikutuksista ja niiden kohdistumisesta kaivattiin selkeästi lisää tietoa. Erityisesti keskustelussa oli yksityisten maan- ja metsänomistajien huoli hankkeen merkityksestä ja vaikutuksista omalle elinkeinolle ja sen tulevaisuudelle. Alueen erityisyys on runsas yksityinen maanomistus ja keskustelussa mukana olleet maanomistajat sekä heitä edustavat tahot kokivat jääneensä hankkeen suunnittelun ja valmistelun ulkopuolelle. Tarve hankkeen valmistelijoiden ja maan- ja metsänomistajien väliselle paremmalle keskusteluyhteydelle ja kohtaamiselle tuli selkeästi esiin. Työpajan keskusteluiden perusteella vaikuttaisi, että ainakin osalle keskeisiä sidosryhmiä hankkeen tavoitteet ja sen kautta saavutettavat hyödyt vaikuttivat olevan epäselviä ja siksi hankkeeseen suhtaudutaan osin varauksellisesti. Tarvitaan toimijoiden tutustumista yhteistyön edellytysten rakentamista toimialarajojen yli. Toimialakohtaisten ryhmien omat kokoontumiset eivät riitä, koska silloin ei päästä ulos kuplista.

Poimintoja pienryhmäkeskusteluista:

"Hankkeen pyrkimys hyvä kaikkien kannalta, ei siitä varmaan kukaan periaatteessa ole eri mieltä, mutta kaikilla ei ole samaa tietoa. Tärkeää kirkastaa näkökulmia ja vaikutuksia kaikille toimijoille, osoittaa esimerkiksi uhkakuvia ja miten niitä on jo taklattu."

"Vastakkainasettelun kysymykset huolettavat, konkreettiset asiat liennyttävät pelkoja. Tärkeää pitää ovet auki kaikille, toimijoiden oma valinta tulevatko mukaan vai haluavatko jäädä pois."

"Ihmisten huolta ylläpitävät monesta suunnasta tuleva ristikkäinen tieto ("jos tulee huolta monesta suunnasta voi raja tulla vastaan").

"Uusia mahdollisuuksia ovat esimerkiksi biosfäärialueiden verkoston kautta saatavat uudet kv-kumppanuudet (esimerkkejä Pohjois-Karjalan biosfäärialueelta). Ei pelkästään tutkimusorganisaatioille, vaan myös yrityksille."

"Kaupungistuvaa metsän omistajuutta, vaikuttaako? Ovatko kaupunkilaismetsänomistajat kiinnostuneempia luonnonsuojelusta vai ajatellaanko maata vain omaisuutena koska se on kaukana?"

"Kansainväliset metsäsijoittajat ja metsärahasot tulossa koko ajan enemmän Suomeen, kun omistus siirtyy niin haetaanko vain pikavoittoja? Lyhyen aikavälin taloudellinen voitontavoittelu voi olla dramaattista huonoon suuntaan."

"Aineettomat arvot ja palvelut nousevat tulevaisuudessa enemmän fokukseen. Päijänteen alueella on jo toimijoita, joiden kautta biosfääritoiminnan kanssa linjassa olevaa työtä jo tehdään. Biosfääritoimintaa tullaan tukemaan välittömästi tai välillisesti erilaisen vapaaehtoistoiminnan kautta."

"Päijänteen ja sinisen biotalouden merkitys nousee vahvasti tulevaisuudessa ja sen pitäisi olla näkyvämmiin keskusteluissa kuin on tällä hetkellä."

"Kalastuskulttuuri kiinnostaa matkailijoita ja Päijänne voisi tarjota monia mahdollisuuksia siihen."

"Päijänne on vesistönä tärkeä ja keskeinen osa järvi-Suomea. Päijännettä on yritetty pitää esillä aikaisemmissa hankkeissa kalaston, kalakantojen hoidon ja ennallistamisen näkökulmista ja sitä tulisi vahvistaa edelleen. Myös vesistöihin liittyvä kulttuurinen perintö tulisi nostaa esille."

"Systeemitason ymmärryksen puute - esim. viljelymenetelmät, hiilisokeus, vesistö päästöt, aluetalous, paikalliset yhteisöt - voidaanko tehdä toimintatutkimusta ja osallistaa paikallisia toimijoita myös tutkimukseen."

"On löydettävä uusia ideoita siihen, miten paikallistaloutta voisi tukea."

"Tiedon ja toiminnan vaikuttavuus: Monissa hankkeissa on ihan samoja tavoitteita ja toimintoja, koordinaatio puuttuu. Ei vaikuta parhaalta tavalta käyttää resursseja."